

Opleiding Bovendonk

Priester- en Diakenopleiding Bovendonk, Hofstraat 8, 4741 AK Hoeven

Nummer 15 – december 2018

Foto Johan Wouters

Een weg naar heiligheid

In april van dit jaar verscheen het schrijven van paus Franciscus "Gaudete et exultate: over de roeping tot heiligheid in de hedendaagse wereld." Zoals al vaker is gebeurd, lukte het paus Franciscus weer om veel mensen van verwondering te doen opveren. Roeping tot heiligheid? Ik toch niet? In deze tijd? Dat is toch niet voor ons gewone stervelingen?

De paus helpt ons herinneren dat de roep tot heiligheid van de Heer zelf komt: "Weest heilig, omdat ik heilig ben" (Lev 11,44; Petr 1,16). Deze evangelische oproep klinkt door alle tijden en is uiteindelijk tot iedere mens gericht. Er zijn niet alleen vele wegen die naar Rome leiden, maar ook vele wegen om het eigen leven te heiligen. Dat kan heel concreet in de dienst aan de naaste, maar ook door het volhardend werken aan gerechtigheid en vrede, door het liefhebben en zorgen voor je echtgenoot of echtgenote, of door het verdragen van onrecht en vervolging in Jezus' naam.

De paus schrijft dat je niet noodzakelijk bisschop, priester, religieus of religieuze moet zijn om heilig te worden. Dit betekent echter omgekeerd dat ook levenskeuzes zoals het diaconaat en het priesterschap wegen tot heiligheid zijn.

In deze nieuwsbrief leest u weer het roepingsverhaal van een van onze studenten. Dit keer van Melchior Kerklaan, die dit studiejaar zijn opleiding en vorming hoopt af te ronden. Ook vindt u een bijdrage van rector Broeders, rector van Vronesteyn, het centrum voor de priesteropleiding en diakenopleiding van het bisdom Rotterdam. Vronesteyn heeft dit jaar het 30-jarig jubileum gevierd en al evenzo vele jaren wordt er met Bovendonk samengewerkt.

Tenslotte leest u over onze nieuwe boek "Seminarie Bovendonk. Reisgids door een monument." In dit boek wordt Bovendonk voor buitenstaanders geopend. Het is een plaats waar inmiddels 200 jaar priesters worden opgeleid en de laatste 15 jaar ook permanent diakens. Voor de mensen die op Bovendonk hebben gestudeerd, gewerkt, of gewoon, is het boek een feest van herkenning. Wij zijn pater Marc Lindeijer zeer dankbaar voor het schrijven en samenstellen van het boek.

We zijn de adventstijd inmiddels begonnen. Ik wens u een hele mooie en inspirerende adventstijd toe. Ook alvast een Zalig Kerstfeest en alle goede wensen voor 2019!

Rector N.M. Schnell

Een grote verandering en ook weer niet

Het gaat om dienen en optreden als intermediair

In 2016 kwam ik als zogenoemde zij-instromer binnen op Bovendonk voor een periode van drie jaar, als kandidaat diaken voor het bisdom Rotterdam. Na het behalen van mijn Bachelor Theologie koos ik niet voor een master als vervolg, maar was de roeping tot het diaconaat sterker. Het bleken echt twee verschillende werelden. Die van de universiteit vooral gericht op inhoudelijke kennis en die van Bovendonk waar vorming voorop staat. Het verkrijgen van kennis is hier maar één aspect, maar net zo belangrijk zijn persoonlijke ontwikkeling en groei in spiritualiteit. Ik ben dankbaar voor mijn ervaringen op beide plaatsen.

In september 2017 ben ik stage gaan lopen bij de Sint Jan de Doper parochie in Gouda en omstreken. Mijn baan opzeggen bij de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) vond ik daarbij best een grote stap. Ik werkte daar zeventien jaar met veel plezier en met verschillende collega's had ik in die jaren een goede band opgebouwd. Ook betekende mijn vertrek het opgeven van een stuk financiële zekerheid. Maar samen met mijn vrouw Roseriet waagde ik het er toch op.

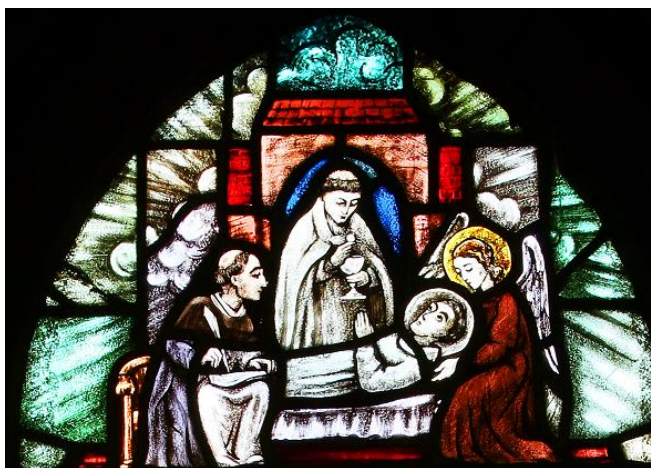

Foto Ramon mangold

Een vraag die me bij mijn overstap wel bezig hield was waar nu de overeenkomsten en de verschillen zaten tussen het werken voor de VNG en het stage lopen in een parochie. Achteraf ben ik verbaasd over de vele overeenkomsten. Net als bij de VNG gaat het om dienen en optreden als intermediair.

Bij de VNG ging ik in overleg met raadsleden, wethouders en burgmeesters om te kijken hoe wetten zo konden worden uitgevoerd dat de inwoners van de gemeenten er het meeste profijt van hadden. Hierbij werden we geconfronteerd met wetgeving en beperkte middelen als randvoorwaarden. Nu in de stage gaat het erom samen met parochianen en het pastoraal team vorm te geven aan het zijn van leerling van Christus. Hoe kunnen we dit zo goed mogelijk doen? Referentie zijn Schrift en Traditie, maar ook weer beperkte middelen: zo is het pastoraal team van mijn stageparochie klein in omvang.

Bij de VNG was ik intermediair tussen Rijk en gemeenten. Wanneer gemeenten bij mij kwamen met klachten over hoge administratieve lasten of wetgeving die niet uitvoerbaar was, wendde ik mij tot ministeries of liet de problematiek door bestuurders aankaarten in bestuurlijke overleggen of in de Tweede Kamer. En wanneer het Rijk van gemeenten dingen gedaan wilde krijgen, ging ik met dat verzoek onder mijn arm naar de gemeenten toe. In mijn stage komt dat intermediair zijn weer terug. Bijvoorbeeld in de liturgie ben ik actief in de verbinding tussen gemeenschap en voorganger. In de diaconie heb ik een verbindende taak tussen parochie en maatschappij.

Verschillende tijdens mijn VNG-tijd verworven vaardigheden bleken ook behulpzaam in mijn stage. Dit gold bijvoorbeeld voor ervaring met het schrijven van een artikel, het houden van een inleiding, het geven van een cursus of het voorzitten van een vergadering. In de laatste jaren had ik me ook bezig gehouden met het zogenoemde sociale domein. Was het zo dat ik me bij de VNG vooral concentreerde op de uitvoerbaarheid van de regelgeving. Nu zag ik in de praktijk zelf de gevolgen ervan. Dit speelt bijvoorbeeld bij de decentralisatie van de maatschappelijke ondersteuning en de bezuinigingen op de GGZ.

Een concrete plek waar ik hier mee word geconfronteerd is het inloophuis Domino in Gouda. Een christelijk initiatief dat ook door de gemeente Gouda wordt ondersteund. Het is een belangrijke plek in de stad voor mensen, die vaak van alles moeten van instanties of begeleiders, maar in Domino daadwerkelijk te gast mogen zijn voor een gesprek, een kop koffie of een betaalbare maaltijd.

Natuurlijk is er nog veel meer veranderd. Waar het uiteindelijk om gaat bij het werken in de parochie is het brengen van mensen bij Christus. En daarbij valt op hoe ieder die ik ontmoet haar of zijn eigen weg gaat. Sommigen komen al tientallen jaren elke zondag in de(zelfde) kerk, anderen zijn juist niet gelovig of protestants opgevoed. Bij een aantal parochianen heeft het vooral mee gezeten in het leven, maar bij velen zijn er toch teleurstellingen die moeten worden verwerkt. Onder meer tijdens een bedevaartreis in juni, met 250 parochianen naar Lourdes, heb ik hierover indrukwekkende gesprekken met mensen mogen voeren. Wat ook is veranderd, is het op momenten van de dag nadrukkelijk tijd maken voor gebed en vieringen. Mijn ex-collega's zouden dit waarschijnlijk 'religieus onthaasten' noemen. Voor alles wat ik mag doen in de parochie vormen gebed en eucharistie het vertrekpunt. Ik vind het fijn hoe ik tijdens mijn stage en mijn vorming in Bovendonk in de beleving van het getijdengebed en de eucharistie heb mogen groeien.

Dit neemt niet weg dat ik wel moest wennen aan de opleidingsweekenden van Bovendonk. Ik vond het eerste jaar met name zwaar door de combinatie met mijn werk. Op vrijdag was ik aardig moe na een week werken en het maken van opdrachten voor de studie en dan is een college soteriologie direct op de vrijdagavond best pittig. Het tweede jaar, mijn eerste stagejaar, werd ingeleid door een verrassing van de rector. Of ik dat jaar koster wilde zijn. Ik besepte meteen dat dit zou betekenen dat daardoor de weekenden in mijn tweede Bovendonk jaar extra intensief zouden worden.

In een studieweekend heb je als koster immers nauwelijks rust. In pauzes ben je vaak druk om de kapel voor de volgende viering weer in orde te maken. Maar toegegeven, ik heb er veel van geleerd. In het derde jaar lijken de weekenden iets rustiger te verlopen. Hoewel er natuurlijk een scriptie is die moet worden geschreven en door de relatief kleine groep studenten iedereen vaker in de liturgie aan de beurt is. Voor mijn vrouw is er minder veranderd, ik ben nog steeds twintig weekenden in een jaar drie nachten van huis.

Maar het einde is nu in zicht. Ik volg de colleges van het zesde jaar, mijn scriptie vlot en in de stage zet ik in op die activiteiten waarvan ik nog het meeste kan leren. In maart is er een evaluatiegesprek en komt er een advies vanuit Bovendonk naar de rector en de bisschop van mijn bisdom. Ik ben dankbaar voor alles wat ik tijdens de vorming en de stage heb mogen leren. Ik zie er naar uit om met deze bagage en gesterkt door gebed en eucharistie in de praktijk van de parochie aan de slag te gaan.

Melchior Kerklaan

Jubileum Vronesteyn

Dertigjarig jubileum Diaken- en Priesteropleiding Vronesteyn

In het jaar van ons jubileum, 30 jaar Vronesteyn mochten wij getuigen zijn van de priesterwijding van Daan Huntjens en van twee permanente diakens Steef Lokken en Henk van Zoelen. Alle drie zijn zij geheel of gedeeltelijk gevormd door Bovendonk, dat de theologische studie heeft verzorgd en hen heeft begeleid bij hun stages in de parochie. Al vele jaren is er een goede samenwerking tussen Vronesteyn, het centrum voor diaken- en priesteropleiding van het bisdom Rotterdam en Bovendonk.

De beide rectoren hebben nauw overleg en nemen gezamenlijk besluiten als het gaat om de studenten van het eigen bisdom. De diaken- en priesterstudenten studeren met elkaar. Samen trekken zij op, zoals zij ook samen optrekken in de teams van de parochies waar zij later gaan werken. Zo worden zij professionele werkers in de wijngaard van de Heer met een goede theologische bagage! Die bagage is nodig om diaken of priester 2.0 te kunnen zijn in de parochie van nu en van de toekomst.

Identificatiefiguren

Roepingen voor het ambt komen niet uit de lucht vallen, maar komen voort uit gemeenschappen rond de verrezen Heer Jezus Christus. Juist in de gemeenschap van de Kerk mogen de roepingen voor het priesterschap, diaconaat en religieuze leven onderscheiden worden. Woorden wekken, maar voorbeelden trekken. Identificatiefiguren zijn belangrijk in het leven van mensen. Als ik mijn eigen roepingsverhaal voor de geest haal, denk ik terug aan de parochiegeestelijken uit mijn jeugd. Mensen die het leven zagen als een geschenk, hun talenten wilden uitdragen om het evangelie te verkondigen en met gezond verstand te werk gingen. Ik dacht: zo wil ook ik priester zijn.

Beter horen

Op 7 november heeft het Interdiocesaan Roepingen Overleg een minisymposium georganiseerd onder het motto 'Beter horen'. Natuurlijk denkt u gelijk aan de reclame voor gehoortoestellen, maar de roepstem van de Heer horen heeft meer te maken met je hart! Om de roepstem van de Heer te kunnen horen is de gemeenschap van groot belang. Een kerkgemeenschap die het Woord van God verkondigt, het beleeft en het voorleeft.

De gemeenschap die samenkomt rond de eucharistie en juist ook de medemens niet loslaat. Een gemeenschap die liturgie en diaconie serieus neemt en met elkaar verbindt. Mgr. Van den Hende benadrukte in zijn lezing op deze dag dat het niet alleen gaat om beter horen, maar ook beter bidden, beter buigen en meer toelief op heiligheid. Dan kan onze geloofsgemeenschappen uitgroeien tot een omgeving waar Gods roepstem kan worden verstaan.

Foto Peter van Mulken

Toekomst

De kerk van de toekomst zal een kerk zijn waar mensen bewust kiezen voor Christus en zijn evangelie. Een kerk waar iedere mens zijn eigen roeping verstaat, zijn zending serieus neemt en zich zo inzet voor de lokale gemeenschap in de liturgie en diaconie, catechese en gemeenschapsopbouw. Uit die gemeenschap mogen telkens mensen opstaan die vrijgesteld worden om als diaken of priester in die kerk werkzaam te zijn. De vraag blijft daarom staan: wat is mijn aandeel in de zending van de kerk? Op het einde van de preek bij de diakenwijding van Steef Lokken en Henk van Zoelen sprak Mgr. van den Hende directe woorden: "En we bidden dat de Heer nog veel mensen mag roepen tot priester of diaken, tot religieus of tot het huwelijk. Er zijn misschien mensen vandaag onder u in de kerk die denken: waarom ik niet? Het zou goed zijn als vandaag de Heilige Geest aan u het laatste zetje geeft om erover in gesprek te gaan." Bid U/je mee om die Geest?

Rector W.P.L. Broeders

*Diaken- en priesteropleiding Vronesteyn
Bisdom Rotterdam*

200 jaar seminarie Bovendonk

Boekpresentatie

Op vrijdag 19 oktober 2018 presenteerde de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk te Hoeven het boek 'Seminarie Bovendonk: reisgids door een monument'. De presentatie gebeurde tijdens een feestelijk moment in de kapel van Centrum Bovendonk.

De directe aanleiding voor het boek is het 200-jarig bestaan van de priesteropleiding Bovendonk in 2017. "Er is een kleine pauze geweest van 1967 tot 1983, waarin er tijdelijk geen priesteropleiding op Bovendonk was, maar in het licht van de eeuwigheid mag dat geen naam hebben," aldus rector Schnell in zijn welkomstwoord. Hij memoreerde dat in 2018 het Conferentiecentrum Bovendonk veertig jaar bestaat en de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk zijn zevende lustrum vierde. "Het boek is gedacht als een cadeau van de opleiding aan het Centrum Bovendonk. We willen iets van onszelf laten zien, maar ook hoe het gebouw vandaag gebruikt wordt," zei de rector. In het slotwoord bedankte de rector Marc Lindeijer sj voor zijn werk. "Het was boeiend om te zien hoe pater Lindeijer het gebouw en de geschiedenis van het gebouw voor zichzelf ontsloot en in de vorm van een reisgids goot."

Foto Johan Wouters

Bisschop Liesen overhandigde het eerste exemplaar van het boek aan mevrouw Vonk-Vedder, de burgemeester van de gemeente Halderberge waarvan het dorp Hoeven een onderdeel is. Op ons rust de verplichting zowel de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk als het Centrum door te geven aan de komende generaties, aldus bisschop Liesen.

De burgemeester bedankte de bisschop voor het boek en noemde Bovendonk een oase van rust in haar gemeente. Bisschop Van den Hende ontving het tweede exemplaar vanwege zijn betrokkenheid op Bovendonk. De Priester- en Diakenopleiding Bovendonk werkt nauw samen met het bisdom Rotterdam. Gerard de Rooij, directeur van het Centrum Bovendonk, kreeg het derde boek als dank voor zijn inzet voor het behoud van het centrum.

De bekende journalist en columnist Stijn Fens stond in een causerie stil bij deze gids door het gebouw. Het boek laat zich lezen als een reisgids. Als je aankomt zie je een façade. In die zin staat Bovendonk model voor het Rijke Roomse Leven. Dit boek nodigt je uit door de deur te gaan en iets van de binnenkant te proeven. Fens karakteriseerde Bovendonk als een mengeling van Middeleeuwen en neogotiek. Het is de "op aarde neergestreken stad Gods." De bekende schrijver Anton van Duinkerken prees de saamhorigheid in het Grootseminarie en sprak van de prettigste omgeving waar hij ooit in geleefd had. Stijn Fens stond stil bij enkele bewoners van het seminarie onder wie prof. dr. Leonard Smit. Deze professor bezat twee boekenkasten. Hij had stelregel dat, als hij een nieuw boek kocht, hij er een verwijderde. Bij zijn dood was zijn bibliotheek verrassend actueel.

Het boek 'Seminarie Bovendonk: reisgids door een monument' is geschreven door pater Marc Lindeijer sj. Hij deed dit in samenwerking met de historicus Jan Brouwers, bibliothecaris Hans de Jong en de architectuurhistoricus David Mulder. Het boek biedt een reis langs de verschillende vertrekken van Centrum Bovendonk en vertelt de geschiedenis van elk van deze ruimtes. Zo komt gaandeweg heel de geschiedenis van zowel het gebouw als de priesteropleiding ter sprake.

Hans de Jong

Het boek kost € 17,50 en is verkrijgbaar in de boekhandel en de winkel van het Bisdom Breda. Uitgever is Uitgeverij Betsaida, 's-Hertogenbosch (ISBN 978-94-91991-68-4).

Opleidingsberichten

Personalia en opleidingsberichten van Bovendonk

Wijdingen

Op 2 juni ontving Daan Huntjes de priesterwijding in de kathedraal van Rotterdam. Daan heeft het grootste deel van zijn priesterlijke vorming aan het Bischöfliches Seminar St. Willibald in Eichstätt ontvangen. De pastorale stage, het laatste gedeelte van de studie, is voor Daan vanuit Bovendonk begeleid.

Op 22 september 2018 ontving Remco Hoogma in Leeuwarden, in de co-kathedraal van het bisdom Groningen-Leeuwarden, de diakenwijding als stap op weg naar het priesterschap. Remco woonde in het Antoniushuis op Bovendonk (2013-2015), terwijl hij theologie studeerde aan de TST. Daarna zette hij zijn studie voort in Rome aan de Pontificia Università Gregoriana. Bovendonk begeleidde zijn pastorale stage (2017-2018). Remco hoopt in het voorjaar van 2019 priester gewijd te worden.

Op 23 september ontving Anton Janssen in de kathedraal van Breda de diakenwijding. Anton was vanaf het studiejaar 2012-2013 diakenkandidaat voor het Bisdom Breda en heeft het gehele studie- en vormingsprogramma op Bovendonk doorlopen.

Op 10 november 2018 ontvingen Henk van Zoelen en Steef Lokken de diakenwijding in het bisdom Rotterdam. Henk studeerde vanaf het studiejaar 2011-2012 in deeltijd theologie aan de TST. In het studiejaar 2015-2016 kwam hij naar Bovendonk om naast de studie ook de vorming te ontvangen voor het diakenambt. Steef is in het studiejaar 2012-2013 met de diakenopleiding op Bovendonk begonnen. Hij heeft het gehele studie- en vormingsprogramma op Bovendonk doorlopen.

Bovendonk Academie

Van 4 tot en met 6 november vond de tiende de Bovendonk Academie plaats over de pastorale omgang rond het levenseinde. Dr. Lambert Hendriks, rector van Rolduc, hield voor de tien deelnemers een inleiding over de kerkelijke documenten. Vincent Schoenmakers, oud-vicaris-generaal van het Bisdom Breda, sprak over de diversiteit aan opvattingen en hoe daar in de parochiepraktijk mee om te gaan. Patrick Kuipers, rector van het Ariëninstituut, sprak tenslotte over de

hedendaagse vieringen en rituelen rond het levenseinde en mogelijkheden die de Kerk biedt om aan te sluiten bij de vraag van mensen die een beroep doen op de pastorale begeleiding van de Kerk en inmiddels ver van het kerkelijk leven afstaan uitgenodigd. De deelnemers waren erg enthousiast over de inhoud. Ook het elkaar ontmoeten en samen bidden in het bekende ritme van de studieweekenden werd door de deelnemers zeer gewaardeerd. De volgende Bovendonk Academie is reeds gepland: 3 t/m 5 november 2019. Oud-studenten worden persoonlijk uitgenodigd.

Masterclass Geestelijke Begeleiding

Van 3 tot en met 5 februari 2019 is een Masterclass Geestelijke Begeleiding gepland met als thema: geestelijke begeleiding aan echtparen. Oud-deelnemers krijgen een persoonlijke uitnodiging. Aanmelden kan via info@pdob.nl.

www.roeping.nu en gebedskring

Voor nieuwsberichten betreffende het roepingenpastoraat verwijzen we u graag naar onze website www.roeping.nu met eigentijdse video's die een reële inkijk geven in de weg die leidt naar het priesterschap, diaconaat of het religieuze leven. Voor het gebed om roepingen, kunt u zich aansluiten bij de diocesane gebedskring (T 076 5223444 ochtenden, of E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl). De eerstvolgende roepingenvesper is op zondag 12 mei 2019 op Bovendonk om 16.30 uur. Vanaf 15.00 uur bent u echter al welkom. Het programma wordt later bekend gemaakt. Leden van de diocesane gebedskring krijgen een persoonlijke uitnodiging.

Denkt u ook aan de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk als goed doel? Investeer in de opleiding van priesters en diakens! Uw gift ontvangen wij graag op IBAN NL 93 INGB 0002 5806 80 t.n.v. Stichting PDOB te Breda.

